

GRĮŽIMAS Į DARBĄ PO ONKOLOGINĖS LIGOS: SUBJEKTYVUS DARBUOTOJŲ PATYRIMAS

Tyrimo vadovė: dr. Birutė Pajarskienė

Atsakinga vykdytoja: Viktorija Ivleva

Konsultantė: dr. Toma Jasiukevičiūtė – Zelenko

Tyrimo vykdymo laikotarpis: 2018 – 2019 m.

Tyrimo pagrindimas: Onkologinės ligos yra viena didžiausių visuomenės sveikatos problemų visose pasaulio šalyse. Susirgimų onkologinėmis ligomis skaičius kasmet didėja ir Europoje šiuo metu siekia daugiau nei 3 mln. gyventojų. Dauguma sergančiųjų yra darbingo amžiaus asmenys ir turi galimybę grįžti į darbą. Tačiau gana dažnai tai yra sudėtingas procesas, susijęs ne tik su individualiais, bet ir su psichosocialiniais darbo aplinkos veiksniais. Tiek liga, tiek jos gydymo ypatumai turi neigiamos įtakos žmogaus fiziniam, emociniam bei kognityviniam funkcionavimui, tad grįžusiųjų darbingumas gali būti mažesnis nei iki ligos. Kai kurie simptomai apsunkina gebėjimą dirbti ir mažina produktyvumą, tačiau yra išoriškai nepastebimi. Dėl to aplinkiniams neretai kyla nepagrįsti lūkesčiai ir iš grįžusiųjų tikimasi tokio pat darbo našumo, kaip iki ligos. Dėl aukštų lūkesčių ir nesupratingumo grįžusieji į darbą dažnai jaučia psichologinę įtampą, nerimą, depresiją, todėl dalis jų pasitraukia iš darbo rinkos. Ilgalaikis darbo nutraukimas arba ankstyvas pasitraukimas iš darbo rinkos ne tik neigiamai veikia finansinę asmens padėtį, bet ir sveikatą, socialinius ryšius, asmens gerovę. Kita vertus grįžimas į darbą siejamas su geresne asmens fizine ir psichikos sveikata bei gyvenimo kokybe. Yra įrodymų, jog intervencinių programų taikymas didina grįžtančių darbuotojų darbingumą, saviveiksmingumą ir siejamas su asmens gerove. Tačiau vis dar trūksta duomenų apie grįžimo į darbą po onkologinės ligos ypatumus bei naudojamas paramos grįžtantiems darbuotojams programas Lietuvoje. Todėl šiuo tyrimu bus siekiama įsigilinti į individualias tyrimo dalyvių patirtis, atkleidžiant jų unikalumą ir įvairovę. Taip bus siekiama gauti žinių apie grįžimą į darbą po onkologinės ligos Lietuvoje bei grįžimą kliudančius ir skatinančius veiksnius.

Tyrimo tikslas: atskleisti darbuotojų grįžimo į darbą po onkologinės ligos patirtis.

Tyrimo uždaviniai: (1) išanalizuoti bei aprašyti tyrimo dalyvių grįžimo į darbą po onkologinės ligos patyrimą; (2) išanalizuoti tyrimo dalyvių grįžimą į darbą po onkologinės ligos kliudančius ir skatinančius veiksnius.

Tyrimo metodika: bus atliekamas kokybinis tyrimas, remiantis teminės analizės metodologija pagal Braun & Clarke. Tyrime bus naudojama pusiau struktūruoto interviu forma. Taip pat bus renkami demografiniai duomenys. Tyrimo dalyviai – Lietuvoje dirbantys asmenys, kurie grįžo į darbą po pilnai užbaigto specialaus onkologinės ligos gydymo.

Laukiami rezultatai: šio tyrimo rezultatai suteiks naujų žinių ir leis geriau suprasti grįžimo į darbą po ligos fenomeną, tuo pačiu užpildant trūkstamų tyrimų Lietuvoje nišą. Remiantis tyrimo metu gautais duomenimis, bus parengtos metodinės rekomendacijos darbdaviams ir žmoniškųjų išteklių specialistams dėl grįžimo į darbą programų rengimo.

Daugiau informacijos gali suteikti Higienos instituto Profesinės sveikatos centro Tyrimų skyriaus specialistė Viktorija Ivleva, tel.nr. (370 5) 212 2589, el.paštas: viktorija.ivleva@hi.lt.